

Tisdagen den 23 oktober

Kl. 13.00–14.14

§ 1 Åtterrapporering från Europeiska rådets möte

*Åtterrapporering från
Europeiska rådets
möte*

Anf. 1 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! I förra veckan sammanträdde Europeiska rådet i Bryssel. Diskussionen på onsdagskvällen ägnades åt förhandlingarna med Storbritannien om utträdet ur EU. På torsdagen gick vi igenom läget i förhandlingarna i frågor om migration, EU:s inre säkerhet och utrikesrelationer. På torsdagen hölls också ett informellt eurotoppmöte, dit även länder som inte har euron som valuta hade bjudits in. Som bekant kunde jag inte delta på detta möte beroende på de inrikespolitiska förhållandena här hemma.

Herr talman! Vi började alltså med brexit. Premiärminister May hade bjudits in att redogöra för sin syn på förhandlingarna. Hon signalerade både optimism och en vilja att lösa Irlandsfrågan. Samtidigt stod det dock klart att Storbritanniens förväntningar på hur Irlandsfrågan ska lösas fortfarande står långt från vad EU kan erbjuda.

Mays regering motsätter sig fortfarande EU:s förslag att låta Nordirland fortsätta tillämpa EU:s tullregelverk för varor och jordbruksprodukter. Britterna vill inte se någon form av kontroll mellan Nordirland och övriga Storbritannien. Konsekvensen av detta skulle i stället bli gränsstationer mellan republiken Irland och Nordirland, något som inte minst irländarna till varje pris vill undvika. Efter premiärminister Mays redogörelse kunde vi alltså konstatera att det är mycket som återstår att göra.

Vid den efterföljande diskussionen, utan Theresa May, kunde vi återigen konstatera att EU-27 står enat bakom chefsförhandlaren Michel Barnier och den fortsatta strävan att undvika att det sätts upp en gräns på den irländska ön. Parterna har trots allt kommit långt i förhandlingarna.

Jag och flera med mig underströk vikten av att låta processen ta den tid som behövs, med de begränsningar som ändå finns. Vi var överens om att inte redan nu besluta om ett extra toppmöte i november, utan framstegen i förhandlingarna får avgöra när vi ses nästa gång. Bollen ligger just nu hos premiärminister May, och jag hoppas att förhandlingarna kan komma igång snart igen.

Herr talman! På torsdagen diskuterade Europeiska rådet återigen migrationen. Diskussionen fokuserade främst på att följa upp framstegen i rådets arbete sedan juni. Migrationsfrågorna kräver, som jag har sagt flera gånger, ett helhetsgrepp. Lösningarna innefattar en EU-gemensam migrationspolitik, ett fungerande samarbete mot människosmuggling med ett

bättre gränsskydd och ett långsiktigt samarbete med länderna i vårt när-
område. Detta har jag och flera andra sagt vid de senaste mötena, och jag
gjorde nu denna markering igen.

Österrikes kansler, Sebastian Kurz, redogjorde för framstegen i för-
handlingarna om de olika rättsakterna. Här stod det klart att parterna fort-
farande står långt ifrån varandra i fråga om Dublinförordningens del i det
gemensamma asylsystemet. Kanslern menade att det var dags att överväga
andra former av solidaritet än obligatorisk fördelning av flyktingar vid en
framtida flyktingkris, men någon majoritet för en sådan lösning finns inte.

Från min sida har jag flera gånger upprepat att om Schengensamarbetet
ska fungera i praktiken måste vi hitta en gemensam och rättvis lösning för
asylsökande också vid kommande kriser. Det kan inte bara vara upp till
några länder att ta det ansvaret.

När det gäller skyddet av våra yttre gränser går arbetet framåt. Vid mö-
tet fanns också ett brett stöd för fördjupat och förbättrat samarbete med
transit- och ursprungsländer.

Herr talman! Vi följde också upp den diskussion om inre säkerhet som
vi inledde vid vårt informella möte i Salzburg i september. Det är natur-
ligtvis ett område som det blir allt viktigare att samarbeta om. Tonvikten
låg här på initiativ inom framför allt cyber- och informationssäkerhet och
på informationsutbytet mellan rättsvårdande myndigheter.

EU måste bekämpa radikaliserings på nätet. Då är utbyte av elektronisk
bevisning ett viktigt verktyg. Det är viktigt att det arbetet fortskrider, men
Sverige och andra länder har samtidigt framfört att förslagen inte får un-
derminera yttrandefriheten och grundläggande mänskliga rättigheter.

Herr talman! Den tredje dagordningspunkten rörde våra utrikespoli-
tiska relationer. Det blev en bra diskussion och en bred samsyn om vikten
av ett närmare samarbete med Afrika, inte minst med de nordafrikanska
länderna. Nu tar vi sikte på mötet mellan EU och flera afrikanska stater i
december, liksom på toppmötet med Arabförbundet den 24–25 februari.
För regeringen är det viktigt att detta arbete blir långsiktigt och att det ba-
seras på ömsesidiga intressen.

Herr talman! Klimatpanelens senaste rapport om konsekvenserna av
klimatförändringarna är mycket alarmerande, och detta visar att alla länder
och sektorer måste göra sitt yttersta för att bidra till minskade utsläpp. Det
var därför bra att Europeiska rådet kunde ställa sig bakom miljöministrar-
nas ambitiösa slutsatser i förberedelserna av klimatmötet i Katowice i de-
cember.

Herr talman! Avslutningsvis hade, som jag inledningsvis sa, Europe-
iska rådets ordförande Donald Tusk med kort varsel bjudit in till ett infor-
mellt eurotoppmöte i utvidgad krets. Några underlag inför detta möte hade
inte tagits fram. Det blev framför allt en muntlig avrapportering från euro-
gruppens ordförande, Centeno. Jag kunde som sagt inte själv närvara vid
den här lunchen, men jag kan berätta att mötet som väntat inte resulterade
i några beslut.

Detta, herr talman, var återrapporteringen från Europeiska rådets möte.

Anf. 2 JONAS SJÖSTEDT (V):

Herr talman! Tack, statsministern, för redogörelsen från toppmötet!

Samtidigt som toppmötet pågick fortsatte Khashoggiskandalen. Den saudiske oppositionsföreträdaren Jamal Khashoggi har mördats på Saudiarabiens konsulat i Istanbul. Detta har nu också blivit en EU-fråga.

Den tyska regeringen och förbundskansler Angela Merkel har uttalat sig för ett vapenembargo mot Saudiarabien, alltså att man ska avbryta vapenleveranser till landet. Den tyske näringsministern Peter Altmaier uppmanar nu andra EU-länder att följa efter för att få en EU-politik där man upphör med vapenexporten till Saudiarabien.

Den brutala och fruktansvärda händelsen riktad mot Khashoggi är inte en enstaka händelse. Det finns ett mönster av förtryck mot oliktankande. Saudiarabien bedriver dessutom ett grymt krig i Jemen, med bombningar av skolor, skolbussar och sjukhus. Saudiarabien är också en känd diktatur. Det borde finnas goda grunder för ett gemensamt agerande.

Europeiska unionen har ett gemensamt regelverk avseende vapenexport. Man har en embargolista, där vapenexport till exempelvis Iran, Ryssland och Sudan förbjuds.

Nu riktas alltså en direkt uppmaning – det är EU-politik på högsta nivå – till andra EU-länder att göra gemensam sak med Tyskland och att agera gemensamt för att stoppa vapenexporten till Saudiarabien. Min fråga till statsministern är: Var denna fråga uppe, formellt eller informellt, i samtalet med de andra företrädarna på toppmötet, och är statsministern beredd att ställa sig bakom detta initiativ från den tyska regeringen?

Anf. 3 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Jamal Khashoggis öde är mycket, mycket allvarligt. De uppgifter som vi fått ta del av är absurda. Därför är det första som vi naturligtvis stöder EU i, och som den höga representanten Mogherini har uttalat, att det måste till en riktigt grundlig, trovärdig och transparent utredning så att vi får veta exakt vad som hände. Det är det första.

Vilka EU:s gemensamma ståndpunkter, slutsatser, ska bli av detta menar jag får följa av utredningen.

Som bekant har Sverige en ny lagstiftning för vapenexporten. Den syftar till att försvåra export till länder som inte står upp för mänskliga rättigheter och länder där de demokratiska rättigheterna kan ifrågasättas. Men det innebär också att varje exportaffär måste prövas var för sig. Det är så lagen ser ut. Det är den vi har att förhålla oss till.

När det gäller exakt vilka gemensamma EU-slutsatser det kan bli vill jag alltså avvakta. Det viktiga nu är det som Sverige har uttryckt direkt till Saudiarabien – här på ambassaden, till ambassadören – och som har uttryckts i samarbete med de andra EU-länderna: Här måste det till en väldigt grundlig och transparent utredning, så att vi får reda på sanningen. Sedan ska de konkreta slutsatserna dras.

Anf. 4 JONAS SJÖSTEDT (V):

Herr talman! Det råder knappast längre något tvivel om att detta var ett kallblodigt och planerat mord, utfört av den saudiska statsapparaten. Det är inte första gången en politisk företrädare undanröjs av den saudiska säkerhetstjänsten. Vi vet också att det saudiska samhället är genomsyrat av politiskt förtryck. Hur Saudiarabien styrs är som en urbild av diktaturen.

Dessutom är det ett land som bedriver ett brutalt krig, som driver människor på flykt i Jemen.

Jag menar att den svenska vapenexportlagstiftningen är alldeles för vek. Bara det faktum att vi exporterar vapen till Saudiarabien är ett tecken på det. Nu krävs det politiska reaktioner. Det krävs ledarskap, som jag tycker att den tyska regeringen har visat. Jag hade önskat att statsministern hade gjort motsvarande tydliga markering och sagt: Visar det sig nu att detta är ett planerat och överlagt mord måste det få konsekvenser, till exempel i form av ett vapenembargo från EU:s sida.

Anf. 5 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! De uppgifter som vi har är fruktansvärda och, som jag säger, horribla. Därför måste det till en grundlig utredning. Det är det första.

Sedan är svensk vapenlagstiftning av denna art. Vi har precis antagit den i kammaren, och det är den lagstiftning vi har. Skälet till att den kom till var att det skulle bli svårare för de länder som inte står upp för demokrati och mänskliga rättigheter. Det skulle vara svårare för dem. Och det är detta som myndigheten måste pröva i dessa fall. Men det är ingen tvekan: Vi är lika upprörda över det som med all sannolikhet verkar ha hänt. Men låt utredningen ändå fullbordas – detta för att vi riktigt, riktigt ska veta.

Anf. 6 KARIN ENSTRÖM (M):

Herr talman! Tack, statsministern, för redogörelsen! Jag vill först inte bara nämna utan också beklaga att EU och Storbritannien inte lyckades komma längre denna gång och att risken för en så kallad no deal eller hård brexit växer för varje dag som går. Jag försökte höra några positiva delar i det som statsministern sa. Vi är överens om hur viktigt det är för Sverige och för EU att ha ett så bra förhållande som möjligt till Storbritannien även efter ett utträde.

Men den fråga jag vill uppehålla mig mer kring är migrationsfrågan, som ju också denna gång diskuterades i Europeiska rådet. Det är tyvärr tydligt att de slutsatser som antogs om migrationspolitiken snarare signalerar en ambitionsminskning gällande förhandlingarna om det så kallade asylpaketet – och de förhandlingarna har pågått i nästan två och ett halvt år.

När jag lyssnar på statsministern låter det som att vi måste vänta. Vi ska på något sätt vänta, ta små, små steg och försöka komma vidare. Vi ska vänta och se om man i EU kan komma överens innan vi möjligen går fram med ytterligare nationella reformer på migrationsområdet. Det vi moderater ser är att vi inte bara kan sitta och vänta och hoppas på att EU ska lösa dessa problem åt oss. Vi menar att vår egen migrationspolitik måste skärpas på en rad sätt. Men jag vill fråga statsministern vilken slutsats han drar av det som jag uppfattar som en tydlig ambitionssänkning när det gäller möjligheten att slutföra förhandlingarna om det så kallade asylpaketet.

Anf. 7 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Först gäller det EU och Storbritannien. Jag delar den uppfattningen. Helst borde vi ha kommit överens. Men trots allt ska man se

det som premiärminister May redogjorde för i parlamentet i Storbritannien. Det är ändå 95 procent som hon bedömer som klart. Den stora frågan är Irland och Nordirland och den gränsen. Den är nog så komplicerad, så den ska inte underskattas. Men det har ändå gjorts rejäla framsteg.

Vad gäller Storbritannien och Sverige är det uppenbart. Vi har en väldigt bra bilateral relation. Vi har haft flera bilaterala möten och kommer nog att ha det också framgent för att det ska bli så bra som möjligt.

Sedan gäller det migrationsfrågan. Jag delar inte uppfattningen vad gäller en ambitionsminskning. Det är sju rättsakter som är uppe till diskussion. Den svåra gäller Dublinförordningen. Hur ska vi ha fördelningen mellan medlemsländer av de flyktingar som faktiskt kommer att komma till EU-mark, så att säga? De kommer att komma till något av EU-länderna. Så kommer det att vara i framtiden. Då måste vi ta ett gemensamt ansvar för det. Det är därför som vi håller denna linje. Vi är överens om samarbete med vår omvärld, så att säga, inte minst afrikanska länder. Vi är överens om att förstärka samarbetet vid den yttre gränsen. De två punkterna ska vi samarbeta om. Då borde vi också samarbeta om den tredje frågan, för det kommer att komma flyktingar till Europa, till EU-länder.

Jag delar alltså inte den uppfattningen. Du kan till exempel ta EU:s asylmyndighet eller asylprocedurförordningen eller skyddsgrundsförordningen. Det jobbet pågår. Det är på gång. Jag menar fortfarande att Sverige vill att man i EU ska komma överens om en gemensam lagstiftning. Då är det väl bra att vi väntar på den lagstiftningen. Vi är med och utformar den. Då får vi den på plats. Då vet vi också hur den svenska lagstiftningen bäst ska utformas – så att vi inte står där igen i en situation som vi hade 2015. Det är bevekelsegrunden.

Anf. 8 KARIN ENSTRÖM (M):

Herr talman! Statsministern! Ja, då måste jag ändå ställa frågan: Vad har statsministern denna gång försökt spela in i förhandlingarna i syfte att försöka övertyga de mer motsträviga medlemsstaterna, om vi får kalla dem så, att komma överens om just det som är den springande punkten, nämligen frågan om ett jämnare och mer förutsägbart flyktingmottagande? Det skulle jag vilja veta.

Sedan kommer jag tillbaka till brexit. Vi har, hoppas jag, samma mål här. Men anser statsministern – på grundval av det möte som ägde rum förra veckan – när det gäller Sverige, regeringen, Sveriges företag och myndigheter att regeringen nu ska signalera att man ska vara mer förberedd och, om inte utlösa planerna för brexit, ändå vara tydligare? Hur mycket ska man förbereda sig? Och vad blir då regeringens ansvar i detta?

Anf. 9 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! När det gäller frågan om att spela in i förhandlingarna är det den linje som Sverige har. Sverige går dit med det som vi har kommit överens om i parlamentet, inte minst i EU-nämnden. Det vi bland annat har talat om är synen på nästa långtidsbudget. Det är flera som har gett uttryck för att de länder som inte tar ansvar i denna fråga borde märka det i flerårsbudgeten. Det kan också finnas andra sätt.

Det är alltså inte så att diskussionen har avstannat. Den förs naturligtvis på flera olika håll, och vi håller fram den linje som vi är överens om. Där emot ska man inte släppa trycket på dessa länder för tidigt. Jag tycker ändå

sist och slutligen att ett starkt argument är hela EU-samarbetet och inte minst Schengensamarbetet, som några länder faktiskt äventyrar. Jag tror inte att de vill det.

När det gäller brexit redogjorde jag för detta hos EU-nämnden. Regeringen förbereder sig tillsammans med myndigheterna. Vad kan komma att hända om det inte skulle bli något avtal?

Anf. 10 LUDVIG ASPLING (SD):

Herr talman! Tack, statsministern, för redogörelsen! Europas ledarskikt har alltså än en gång bestämt sig för att göra någonting åt människohandeln över Medelhavet. Det är helt otroligt att den frågan kan vara i fokus så länge utan att denna regering verkar lära sig någonting alls på vägen.

Enligt en rapport från UNHCR förra året uppger sju av tio av de migranter som reser till eller genom Libyen att de gör så framför allt av ekonomiska skäl. Kommissionens vice ordförande – som är socialdemokrat – har helt öppet erkänt att en majoritet av dem som söker asyl i Europa egentligen gör detta av ekonomiska skäl, och statsministern själv verkade tillstå någonting liknande under den öppna utfrågningen före toppmötet.

Herr talman! Så länge EU fortsätter att upprätthålla starka ekonomiska incitament för att ta sig irreguljärt över Medelhavet kommer människor att fortsätta att försöka – det är bara en fråga om supply and demand. Och så länge människor försöker kommer människor att drunkna. De partier i Europa och i den här kammaren som förespråkar ett system som implicit uppmanar till livsfarliga båtresor över Medelhavet är också ansvariga för män, kvinnor och barn på havets botten. Svårare än så är det inte.

Mot bakgrund av den pletora av mänskligt lidande, kaos, terrorfinansiering, korruption och slöseri som dagens asylsystem ger upphov till, varför vill då statsministern inte gå vidare och på europeisk nivå reformera bort från incitament för irreguljära resor till ett rent kvotflyktingsystem?

Anf. 11 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Först och främst är det just människohandel som hela EU nu samlat arbetar med, eftersom människor dör på Medelhavet. Det är precis av det skälet. Det kommer alltid att komma människor som har flyktingskäl till Europa, och de ska prövas. Det är en rättighet som vi alltid ska stå upp för.

Vad vi ska minska är antalet så kallade ekonomiska migranter, det vill säga de som helt förstäligt utifrån deras egen utgångspunkt vill förbättra sina liv och som därför riskerar livet på Medelhavet. Det är precis av det skälet som samarbetet med exempelvis de afrikanska länderna har påbörjats. Det är av det skälet som ett samarbete med Turkiet och andra länder har påbörjats, och det är av det skälet som det här ska utvecklas så att människor inte tvingas till en livsfarlig flykt över Medelhavet utan faktiskt kan se möjligheter precis som alla andra vill göra. Man ska ha någonstans att bo. Vuxna människor ska ha ett arbete. Barn och ungdomar ska ha en utbildning. Det ska finnas vatten och sanitet. Precis detta samarbete är påbörjat sedan länge.

Jag hävdar samtidigt i Europeiska rådet att om fler länder än Sverige och några få länder till, kanske tre eller möjligtvis fyra länder, betalade 0,7 procent av bnp i utvecklingsbistånd hade situationen möjligtvis sett annorlunda ut. Nu är det inte riktigt så, men det visar bara på betydelsen

av ett långsiktigt samarbete, vilket är påbörjat precis i detta syfte. Vi ska se till att krossa den affärsmodell som dessa skrupelfria smugglare faktiskt använder sig av. Då tar man bort incentives för de livsfarliga resorna.

Det är påbörjat, det förstärks och det måste fortsätta. Det är ett av de tre benen i den gemensamma migrationspolitiken.

Anf. 12 LUDVIG ASPLING (SD):

Herr talman! Det finns ett väldigt enkelt sätt att krossa brottssyndikatens affärsmodell, och det är att ta bort incitamenten för att genomföra dessa resor. Australien har lyckats med det på ett alldeles utmärkt sätt. Europa kan också göra det, men det kräver att man tänker om vad gäller det gemensamma asylsystemet.

Vad gäller utvecklingsbiståndet har vi faktiskt lagt den mest generösa biståndsbudgeten under den förra mandatperioden. Det är någonting som vi inte behöver diskutera här, men där gör vi från vår sida i alla fall så mycket som det går.

Faktum kvarstår dock: Så länge vi låter personer söka asyl på den här sidan av Medelhavet kommer båtresorna att fortsätta. Personer som reser har själva inte alltid koll på om de uppfyller kraven för asyl eller inte, och även om de skulle ha det skulle de inte avstå utan försöka i alla fall.

Anf. 13 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Sverige har ju ökat andelen kvotflyktingar. Vi har gemensamt kommit överens om att gå upp från 1 900 så kallade kvotflyktingar till 5 000. Där gör Sverige också en insats.

Måhända vill Sverigedemokraterna inte inse det, men faktum kvarstår att det kommer att komma människor som har flyktingskäl till europeiska medlemsstater, människor som flyr från elände, från förtryck och från krig och vars asylrätt ska prövas. Vi är en del av ett internationellt regelverk som åtminstone regeringen och majoriteten i parlamentet tydligt vill stå upp för, och då ska vi göra det.

Däremot ska antalet som flyr av andra skäl minska, och det bästa sättet att göra det är samarbete för att se till att också de har en långsiktig utveckling i sitt eget land som gör att de kan ha framtidshopp och inte behöver ta den farliga vägen.

Anf. 14 ÅSA WESTLUND (S):

Herr talman! Tack, statsministern, för återrapporten! Storbritannien och Sverige står ju varandra nära både inom unionen och efter att de har lämnat, och det är viktigt att vi bevarar den goda relationen. Därför kan man vara lite besviken över att det inte blev en uppgörelse redan nu.

Samtidigt tänker jag att det är svårt på hemmaplan för Theresa May, Storbritanniens premiärminister. Hon måste visa att hon verkligen gör allt ända in i mål för att leverera de krav som hon ska slåss för. Därför kanske vi inte ska vara så förvånade över att vi inte nådde ända fram den här gången utan helt enkelt hålla humöret uppe och tro att vi når fram till ett bra avslut nästa gång. Det känns ändå ganska hoppfullt med tanke på hur illa genomtänkt den här processen startade. Storbritannien kunde ju från början inte ens presentera hur de hade tänkt sig sina krav och förhandlingen.

Prot. 2018/19:10

23 oktober

Återrapportering från
Europeiska rådets
möte

När Storbritannien röstade för att lämna unionen väckte det ändå lite ont blod hos en del inom EU. Man började spekulera i att fler kanske skulle vilja följa efter och att det var viktigt att Storbritannien fick en dålig deal, så att andra skulle avskräckas från att gå den vägen.

Jag skulle gärna vilja fråga statsministern om det finns spår av detta i den diskussion som nu förs inom EU, eller om alla är överens om att alla faktiskt tjänar på en bra överenskommelse. Har den här processen lett till att fler har insett hur sammanvävda vi är och hur beroende vi faktiskt är av varandra, eller ser statsministern att det här kan få följd effekter och att unionen skulle kunna få fler utträdesansökningar framöver?

Anf. 15 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Jag delar uppfattningen om våra länders närhet till varandra och att vi hela tiden har varit överens om att här gäller det att se till att hålla i. Detta har vi också gett uttryck för: att hålla i för att verkligen nå en lösning. Som jag sa tidigare har jag haft flera bilateraler med premiärminister May, och det kommer jag naturligtvis att ha framöver också.

Vad gäller frågan om ont blod tycker jag inte att jag ser det. Det är klart att ingen blev glad, och några blev mindre glada än andra, om jag uttrycker mig diplomatiskt. Men jag ser det inte riktigt i diskussionerna, utan det finns en riktig ambition att se till att komma överens. Det är också därför vi har sträckt ut tiden. Det hade kunnat bli ett beslut, eller så hade flera kunnat driva att det inte finns någon anledning att ha ett novembertoppmöte. Man hade kunnat driva att nu struntar vi i det här, och nu blir det som det blir. I stället försöker vi se om vi ska ha nästa extra toppmöte vid ett annat tillfälle för att ändå skapa möjligheter.

Naturligtvis kommer det ändå att finnas någon gräns. Exempelvis kommer kanske Storbritanniens ratificeringsprocess att ta längre tid, så man måste ändå räkna lite på vad som är rimlig tid om man nu ska titta på den 29 mars. Men vi ska hålla i så länge som möjligt, och chefsförhandlaren Michel Barnier har Europeiska rådets förtroende att verkligen hitta lösningar, framför allt för Irlandsfrågan som är kvar.

Jag kan inte några detaljer om andra länder, men i Sverige har väl det här svängt lite upp och ned. När vi gick med hade det svenska folket lågt förtroende för EU. Nu har det ökat rätt så dramatiskt. Jag tror att det nu är 77 procent som är mycket eller något positiva till EU, vilket kan jämföras med under 40 procent någon gång i början, medan andra länder har gått ned. Det där ser alltså lite olika ut.

Anf. 16 ÅSA WESTLUND (S):

Herr talman! Det finns skäl att fortsätta att vara hoppfull.

En annan fråga som togs upp på toppmötet var klimatet och Agenda 2030-arbetet. Internationellt står det klart att länderna efter Parisavtalet har kommit in med för låga åtaganden. De räcker inte till för att nå de mål som Parisavtalet sätter upp, framför allt inte dit vi skulle behöva komma.

Hur ser statsministern på slutsatserna som antogs av rådet och de diskussioner som fördes på mötet? Ger de anledning att tro att EU kan spela en ledande roll i att få fler och mer omfattande klimatåtaganden på plats vid COP 24 före jul?

Anf. 17 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Ja, jag tror det. Det är, som bekant, lite olika meningar inom EU och delade ambitioner. Europeiska rådet ställde sig bakom de slutsatser som rådet antog på området.

Jag tycker ändå att det finns tillräckligt hög ambitionsnivå för att EU ska ha en framträdande roll i Katowice. Där är Sverige, tillsammans med flera andra, tongivande. Så vill vi fortsätta att vara. Sverige har ett högt anseende på området, och vi ska fortsätta att vara tongivande. Det är bara att titta på panelens rapport, så förstår man detta.

Men det är inte så att alla har exakt samma uppfattning. Jag tycker ändå att jag ska kunna ha en offensiv roll i Katowice.

Anf. 18 ESKIL ERLANDSSON (C):

Herr talman! Låt mig först tacka statsministern för den återrapport han har lämnat från toppmötet nyligen.

Jag tänkte i den här frågeomgången ta upp två saker. Den ena är brexit, och den andra är migrationsfrågan.

Låt mig först konstatera vad gäller brexit att det är olyckligt att det ännu inte finns något avtal. Det drabbar verksamhet och människor. Nu är saken som den är.

Vad jag förstår kom det under Europeiska rådets möte fram ett förslag från den brittiska premiärministern Theresa May om att förlänga den så kallade övergångsperioden. Vad säger statsministern om propån från Storbritannien, och vad säger de övriga stats- och regeringscheferna om det förslag som lades fram? Hur skulle ett sådant förfarande, det vill säga en förlängning av övergångsperioden, påverka den långtidsbudget som parallellt diskuteras och som det har inletts förhandlingar om i sammanhanget?

Min andra frågeställning rör migration. Vad är statsministerns och EU:s plan B? Det verkar som att man inte kommer fram vad gäller den diskussion som har rått under lång tid om till exempel Dublinförordningen.

Anf. 19 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Först var det frågan om brexit. Vi delar uppfattningen att det är olyckligt att det inte finns något avtal. Vad gäller diskussionen om att förlänga övergångsperioden har det kommit lite olika budskap. Det är inte så att det diskuterades under Europeiska rådets möte eller att det lades fram ett konkret förslag. Däremot har den möjligheten framförts vid lite olika tidpunkter – den finns naturligtvis. Skulle det vara så att EU-27 och Storbritannien är helt överens finns den möjligheten, men det är inget som är formellt framfört. Ordföranden Donald Tusk skrev efteråt att om Storbritannien kommer in med en sådan förfrågan är hans bedömning att det finns goda möjligheter.

Eskil Erlandsson ställde en av de viktiga frågorna, nämligen hur budgeten påverkas. Då kommer man in i nästa budgetperiod. Jag har inte svaren på de frågorna, men budgeten är en av de saker som måste redas ut. Vad händer då? Hur mycket ska det kosta för Storbritannien? Hur ska representationen se ut i parlamentet, och så vidare? Det dyker upp nya frågetecken, men where there's a will, there's a way, som man säger. Förmodligen går det att ordna också. Min uppfattning är att det finns en beredvillighet att förlänga.

Sedan var det migrationsfrågan. Det finns ingen konkret, exakt plan B. Jag tror att det är nödvändigt att försöka processa fram vad som då blir alternativet. Jag säger återigen att sex av sju rättsakter ser ut att gå bra. Det är Dublinförordningen som är den svåra frågan. Det är bara att se till att på något sätt få alla länder ta ett ansvar. Den frågan måste vi hålla i.

Anf. 20 ESKIL ERLANDSSON (C):

Herr talman! Tack för kommentarerna till mina frågor. Låt mig i denna frågeomgång uppehålla mig vid migrationsfrågan.

Nu har vi hållit på i tre fyra år att diskutera framför allt Dublinförordningen. Rimligen måste statsministern ha någon egen plan B, apropå att det diskuteras hur frågan ska lösas och apropå alla de människor som sitter i "läger" i till exempel Grekland. Vi vet att det sitter ett antal människor i väntestationer, eller vad vi ska kalla dem, på den afrikanska kontinenten. Någon fundering måste finnas om vad som ska göras. Låt oss höra statsministerns svar på den fundering jag förmodar att statsministern har.

Anf. 21 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Det vi är överens om är de tre delar jag har talat om. Här gäller det att se till att ha bra samarbete med länderna i vårt närområde, så att färre människor över huvud taget behöver fly. Vidare handlar det om att stärka den yttre gränsen så att den fungerar riktigt bra. Slutligen handlar det om att ändå hjälpa åt.

Den tredje komponenten kommer man inte ifrån. Oavsett vad Ungern och andra länder säger kommer det att komma flyktingar till Europeiska unionens medlemsstater. Jag vill inte tillbaka till den situation där några få ska ta ansvaret. Det är därför trycket måste ligga kvar på dem. Vi har ett önskemål om att lösa situationen, men rimligen är det så på den andra kanten också. Om situationen inte löses kommer Schengensamarbetet att skadas. Då kommer EU-samarbetet att skadas. Det måste de också se.

Den exakta lösningen kan inte bara dras fram ur fickan, men vi är djupt engagerade tillsammans med flera länder för att hitta en lösning.

Anf. 22 ROBERT HALEF (KD):

Herr talman! Jag tackar statsministern för åtterrapporingen.

Kristdemokraternas migrationspolitiska utgångspunkt är att värna asylrätten och att EU har ett moraliskt ansvar att hjälpa människor på flykt. I grunden handlar det om medmänsklighet.

Vi vet samtidigt att människosmugglare och människohandlare har satt i system att utnyttja situationen, och riskfyllda resor är orsaken till att fler människor drunknar i dag trots att färre försöker ta sig över till EU.

Europeiska unionen bör prioritera och intensifiera arbetet med att rädda liv i Medelhavet samt stärka arbetet med att bekämpa kriminella nätverk och människosmugglare.

EU:s avtal med Libyen slöts för att stoppa irreguljära resor mellan Nordafrika och Europa, som ofta ordnas av flyktingsmugglare. Efter Gaddafis fall år 2011 plågas landet fortfarande av politisk instabilitet, laglöshet och kaos. Ingen regering har kontroll över landet, där flera kriminella nätverk och islamistiska organisationer har etablerat sig i landet.

På vilket sätt bidrar EU:s stödinsatser till att stabilisera landet och motverka människosmuggling?

Anf. 23 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Jag delar åsikten som Robert Halef ger uttryck för. Det är precis den balansen som jag tror att de flesta av oss är överens om – att värna asylrätten men också minska människosmugglarnas möjligheter att tjäna pengar på människooöden och död på Medelhavet. Det är därför jag menar att rätt strategi är den tredelade, alltså samarbete i vårt närområde, en yttre gräns och sedan samarbete inne i EU när människor väl har kommit hit.

Att rädda liv och bekämpa smugglingen har varit en av de viktigare ingredienserna, just av det skälet att människor inte ska ta dessa farliga vägar och att de fullständigt skrupelfria människosmugglarna inte ska tjäna massor av pengar på att skicka ut människor på Medelhavet – ofta nästan med visshet om att de kommer att dö.

Ett exempel är samarbetet i Libyen. Det är helt korrekt att Libyen inte är en stabil demokrati på något sätt utan har mycket kvar. FN är ändå engagerat i Libyen för att få statskicket, hela statsapparaten och demokratin att fungera. Det kommer säkert att ta tid, men det finns ett engagemang i detta.

Kombinerat med detta har vi exempelvis de flyktingläger som finns i Libyen, liksom i andra länder. Hur kan vi tillsammans med IOM och UNHCR se till att förhållandena för människorna i dessa läger blir så bra som möjligt i en svår situation?

Vi har också stödet till och hjälpen med utbildning av kustbevakningen i Libyen, som inte heller är så att säga fullfjädrad. Den behöver mycket, men ska Libyen någon gång få kontroll över sitt kustområde måste man ha en kustbevakning.

Det är några exempel i Libyen som vilar på dessa delar, och det gäller att se den helheten. Här behövs både en stabil demokrati och en fungerande gränsbevakning.

Anf. 24 ROBERT HALEF (KD):

Herr talman! Tack, statsministern, för svaret!

Det har sagts några ord tidigare i denna återrapportering från Europeiska rådets möte om Dublinförordningen. Min andra fråga gäller Dublinförordningen som gemensamt fungerande migrationspolitiskt asylsystem. Den har visat sig vara ohållbar och bidrar till en orättvis fördelning av asylsökande.

Herr talman! Det är viktigt att alla länder tar sitt ansvar för asylsökande och skapar fler lagliga vägar för människor på flykt. Kristdemokraterna välkomnar därför reformarbetet för ett nytt europeiskt asylsystem. Det finns dock stor oenighet om hur detta bör ske, och arbetet går trögt.

Min fråga till statsministern är: Hur tycker statsministern att Dublinförordningen ska reformeras för att få till stånd ett hållbart, rättvist och gemensamt europeiskt asylsystem?

Anf. 25 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Det som vi har eftersträvat, regeringen och majoriteten här, är att alla länder ska säga både att de är beredda att samarbeta för att färre ska tvingas söka sig till den yttre gränsen och ett bättre liv här och att de ska ta gemensamt ansvar för dem som söker asyl i EU-medlemsstater.

Det är det vi har eftersträvat i det som visat sig vara den svåraste frågan i hela migrationspolitiken.

Några länder – Ungern, Polen med flera – säger att de inte vill ha någon migration över huvud taget. De gör uttalanden av arten ”migration is bad”. Gör man sådana uttalanden – att migration är ”bad”, inte ”illegal” eller något sådant utan per definition ”bad” – är det klart att man har den inställningen. Därför måste trycket ligga kvar på dessa länder. Vi kan inte låta några säga att ”det där får ni ta hand om”, utan trycket måste ligga kvar. Vi försöker hitta andra lösningar.

Anf. 26 TINA ACKETOFT (L):

Herr talman! Tack så mycket, statsministern, för redogörelsen från ännu ett EU-toppmöte!

Man kan väl inte säga att detta senaste toppmöte ledde till någon framgång i två av de stora och tunga frågorna, som är migration och brexit.

När Theresa May deklarerade att 95 procent nu är klart kan vi kanske anta att de resterande 5 procenten inte kommer att utgöra endast 5 procent av den nu investerade tiden utan att vi har mycket kvar. Men jag är glad att statsministern åtminstone säger att även om det inte har kallats till nytt möte rörande brexit kan man inte utesluta att det fortfarande finns möjlighet att det dyker upp ett sådant.

Klart är väl att EU:s fokus vad gäller migrationspolitiken fortsätter att vara på ett yttre gränsskydd, det vill säga bevakning av EU:s yttre gränser. Då är det ju ytterst ledsamt att EU-kommissionen nu på 95 punkter prickar Sverige när det gäller vårt eget gränsskydd och hur vi sköter det.

Den frågeställningen hade vi uppe när vi samrådde inför detta möte, och jag påpekade återigen att Liberalerna tycker att det vore en god gärning att ha ett EU-gemensamt yttre gränsskydd. Statsministern menade då att vårt eget gränsskydd var fullt tillräckligt, så vi behövde inte titta mer på den frågan.

Jag har en undran som gäller den svåra frågan som är knuten till migrationsdiskussionerna, det vill säga den om omfördelning av flyktingar. Där gjordes tyvärr inga framsteg, men jag uppfattade det som att statsministern i sin åtterrappor-
tering sa att andra typer av solidaritet nu måste undersökas. Jag skulle vilja att statsministern redogör för vad han menade. Jag är inte säker på att jag uppfattade det korrekt, men jag tar upp det som en fråga riktad till statsministern.

Anf. 27 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! I fråga om att bekräfta ett eventuellt andra toppmöte av-
vaktar vi förhandlingarna. När de har gått tillräckligt bra är vi redo.

Vad gäller om en yttre gräns är fullt tillräcklig eller inte vet jag inte om jag uttryckte mig exakt så. Däremot är det ett lands skyldighet att hålla koll på sin yttre gräns. Nu har vi fått en utvärdering, och vi får se vad den slutgiltiga rapporten säger. Men det är klart att vi ska göra det som behövs för att vår gräns och den yttre gränsen ska skyddas. Jag ska påminna om att det här gäller just den yttre gränsen.

Vad gäller andra typer av solidaritet var det Österrikes förbundskansler Sebastian Kurz som uttryckte det. Jag tror att han använde uttrycket obligatorisk solidaritet. Vi hörde ett antal olika uttryck som flexibel solidaritet och obligatorisk solidaritet, men jag uppfattade ändå tydligt att majoriteten

menar att det inte spelar någon roll. Vi kan byta begrepp och hitta på nya vartefter, men vi måste på något sätt komma till substansen, till kärnan, där alla länder tar ansvar för detta.

Det fanns ingen majoritet för detta. Likafullt är det därför jag tycker att trycket på de mest motsträviga länderna måste finnas kvar så att vi i händelse av en framtida reell kris inte kommer tillbaka till en situation där Sverige och några få andra länder får ta ett så stort ansvar som vi gjorde hösten 2015. Dit kan vi inte komma igen, och det är det som omgärdar hela diskussionen från vår kant.

Anf. 28 TINA ACKETOFT (L):

Herr talman! Tack så mycket, statsministern! Det var bra att få det klargörandet.

När det gäller obligatorisk solidaritet, eller vad man än kallar det, tror jag också att det till syvende och sist är en gemensam asylpolitik och en gemensam migrationspolitik vi måste ha i EU om vi ska klara av att lösa detta. Och när vi pratar om migration ska vi inte se det som något dåligt utan i stället se möjligheterna i det. Men det är ett åtagande för alla EU:s 28 länder.

På dagordningen fanns också en punkt som rörde externa relationer. Vi diskuterade det innan statsministern åkte iväg, och frågan gällde då specifikt Ryssland. Jag skulle vilja höra om frågan om Ryssland var uppe och hur det låter nu. Finns det fortfarande enighet om de sanktioner som finns och att man ska behålla trycket på Ryssland som det har varit?

Jag kan inte låta bli att ta upp det som framkom i förra veckan om händelserna på Saudiarabiens ambassad i Turkiet, som ju överträffar fiktionen. Jag tror inte att någon deckarförfattare skulle kunna presentera ett sådant scenario med trovärdighet.

Som Jonas Sjöstedt lyfte fram tidigare vill vi i allra högsta grad agera från EU:s sida när det gäller fördömanden. Vi väntar på utvärderingar, men icke förty har Sverige möjlighet att sätta ned klacken i backen likt Merkel. Jag vill höra vad statsministern anser om det.

Anf. 29 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Jag börjar i den änden. Sverige har som nation och tillsammans med EU-gemenskapen gett uttryck för behovet av en grundlig, transparent och trovärdig utredning, så att vi får full klarhet i vad som har hänt och därefter kan dra de rätta slutsatserna. Men jag delar helt Tina Acketofts uppfattning – man tror inte att det är sant. Men det kan mycket väl vara sant, så låt oss få det på bordet.

När det gäller externa relationer var Ryssland inte uppe till diskussion den här gången, men det innebär inte att den frågan är avförd. Det kan mycket väl återkomma att sanktionerna borde minskas, mildras eller förändras på något annat sätt. Majoriteten anser att ingenting har hänt som skulle motivera en förändring av sanktionerna i det här läget. Men, återigen, jag ska inte svära på att det inte kan komma upp sådana förslag.

Anf. 30 AMANDA PALMSTIERNA (MP):

Herr talman! Tack, statsministern, för redogörelsen! Jag vill lyfta fram klimatfrågan. FN:s klimatpanels specialrapport visar den stora skillnaden

Prot. 2018/19:10

23 oktober

*Åtterrapporering från
Europeiska rådets
möte*

Prot. 2018/19:10
23 oktober

*Åtterrapporering från
Europeiska rådets
möte*

mellan 1,5 och 2 grader. Konsekvenserna är väldigt allvarliga redan vid 1,5 grader, både för framtiden och för vår nuvarande välfärd.

Det är mycket glädjande att Europeiska rådet har ställt sig bakom olika slutsatser och noterar FN:s klimatpanels slutsats: att klimatförändringen har mycket negativa konsekvenser och att det är nödvändigt med handlingskraft och utsläppsminskningar i alla sektorer. Det är också oerhört glädjande att slutsatserna om att klimattoppmötet i Polen måste resultera i ambitiösa och omfattande implementeringsregler och i att alla medlemsstater tar ansvar gick igenom.

Men jag undrar också om det förekom informella diskussioner just om 1,5-gradersmålet och om att driva på för det, och om Sverige tar täten i detta.

Anf. 31 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Europeiska rådet ställde sig tydligt bakom rådets slutsatser, och det är så långt samarbetet just nu kommer. Jag menar dock att det naturligtvis är viktigt att vi fortsätter även efter detta – under mötet i Katowice, men också därefter. Det handlar om att aldrig ge sig och om att bygga på att detta naturligtvis är för nutida generationer, men även för kommande generationer. Det är helt enkelt vår förbaskade skyldighet.

Det är också så att detta är framtiden. Detta är framgång på riktigt; det är så här vi bygger vår nya ekonomi. Vi måste ligga i där. Sverige ska vara långt framme i den diskussionen och är också det. Vi respekteras för det, inte bara i EU utan runt om i världen. Jag tycker att det är bra att vi har en bred enighet om detta.

Vi förde inte i detalj diskussioner om just 1,5 grader, men jag pekade på klimatpanelens slutsats: den väldigt stora skillnaden, som också Amanda Palmstierna nämner. Det är illa nog med 1,5 grader. Vi tänker vara pådrivande i denna fråga, och vi driver den tillsammans med flera andra länder som är like-minded.

Anf. 32 AMANDA PALMSTIERNA (MP):

Herr talman! Tack, statsministern, för svaret!

Jag vill också, som så många andra här, lyfta fram migrationsfrågan. Det förekommer många diskussioner om att stärka de yttre gränserna, och då är det humana, rättssäkra asylsystemet oerhört viktigt och något som Sverige länge har stått upp för.

Jag vill gärna höra mer om hur diskussionerna gick kring just de rättssäkra, humana och medmänskliga aspekterna av hela detta paket.

Anf. 33 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Båda de dimensionerna finns med. Även här ser det, som vi vet, lite olika ut. Om man per definition säger ”migration is bad” tänker man inte så mycket på det humana. Men vi och många andra länder gör det och ser att detta är den rätta balansen. Det är klart att vi måste se att det handlar om humana frågor – en grundläggande humanitär inställning måste till.

När det gäller de människor som faktiskt tvingas fly och ge sig ut på livsfarliga resor är det också humanitärt att se till att de inte behöver göra

det och ta denna farliga väg över Medelhavet. Det är viktigt att vi tar gemensamt ansvar. Det är då vi på riktigt kan säga att vi kan stå upp för det humanitära.

Anf. 34 CHRISTIAN CARLSSON (KD):

Herr talman! Tack, statsministern! Min fråga rör det europeiska asylsystemet. Jag vet att den svenska regeringen länge har förespråkat en tvingande mekanism, som automatiskt fördelar flyktingar mellan EU:s medlemsländer. Vårt moraliska ansvar att hjälpa medmänniskor på flykt är självklart något som delas av samtliga medlemsländer, inte bara av några få.

Samtidigt är det lätt att förstå de medlemsländer som är angelägna om att kunna bedriva en ansvarsfull och hållbar migrationspolitik också i framtiden. Den svenska linjen har också mött starkt motstånd inom EU. Medlemsländer som Österrike, Tjeckien, Slovakien och Polen har tydligt avvisat förslaget om tvingande flyktingkvoter inom EU, och det har även Europeiska rådets ordförande Donald Tusk tidigare gjort.

Mot bakgrund av detta, hur bedömer statsminister Stefan Löfven utsikterna att vinna framgång med förslaget om tvingande flyktingkvoter inom EU?

Anf. 35 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Den frågan kan besvaras direkt: Det är ingen hemlighet att det är svårt. Men även dessa medlemsländer har likafullt behov av en lösning. Man kan välja att luta sig tillbaka och inte hitta någon lösning, men då har man framför sig ett Schengensamarbete och ett EU-samarbete som krackelerar. Det ligger inte heller i deras intresse.

Under resans gång har det diskuterats olika varianter med olika nivåer. I en normalsituation tar länderna emot människor precis som de kommer, men i en mer allvarig situation eller en kris träder en fördelning in. Detta försöktes exempelvis under det bulgariska ordförandeskapet. Det skulle alltså handla om att hitta olika nivåer och på det sättet mjuka upp motståndet. Detta har varit utan framgång än så länge.

Detta måste ändå fortsätta. Att vända på kuttingen och säga att de nu inte behöver ta något ansvar över huvud taget är inte rätt, enligt min uppfattning. Man måste fortsätta och försöka hitta lösningar på detta men också på frågan om vilken prislappen blir för den som till slut ändå inte är med och delar på ansvaret och solidariteten. Därför har vi också tagit med diskussionen om den framtida MFF, alltså långtidsbudgeten. Vad kommer det att kosta ett land som väljer att inte vara med?

Sist och slutligen måste det vara tillräckligt många som delar på detta ansvar. Vi kan inte hamna i samma situation igen: att det är Sverige och Tyskland och något eller ett par länder till. Det är icke hållbart. Vi måste också ha en migrationspolitik som är hållbar här så att svenska folket säger att detta fungerar och är långsiktigt och hållbart.

Anf. 36 CHRISTIAN CARLSSON (KD):

Herr talman! Dagens asylsystem premierar den som har råd att betala flyktingsmugglare dyrt och den som har kraft att genomföra de livsfarliga resorna över havet. Detta har lett till att fler än 25 000 människor har drunknat på Medelhavet under de senaste dryga tio åren. Det har lett till

Prot. 2018/19:10
23 oktober

*Åtterrapporering från
Europeiska rådets
möte*

att kvinnor, fattiga, äldre och sjuka i högre grad har blivit kvar i flyktinglägren. Detta är naturligtvis inte moraliskt försvarbart. Ett nytt asylsystem behöver komma på plats, och det snarast.

Min fråga till statsministern är om det kanske skulle öka chansen för EU att komma överens om ett gemensamt asylsystem – med gemensamma mottagningscenter och säkra vägar till EU – ifall asylkvoternas storlek fick avgöras av de enskilda medlemsländerna själva. Skulle detta i så fall kunna vara en väg att pröva för att sätta stopp för döden på Medelhavet?

Anf. 37 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Christian Carlsson tar upp just det som är en av kärnfrågorna här: Hur stoppar man människosmugglarnas incentives för att sätta människor på dessa livsfarliga resor?

Mottagningscenter har diskuterats och tagits upp. Det är bara det att inget av de afrikanska länderna är intresserat av att bara bli ett land dit människor skickas. Det finns några förutsättningar för detta, och det har vi också tagit upp. Vi kan naturligtvis pröva den tanken, men då måste också förhållandena där vara av den arten att detta är humant och bra.

Självfallet krävs också att dessa länder ställer upp på detta. En förutsättning för att de ska göra det är att det finns mottagningscenter också på europeisk mark, och där har vi ännu inte sett någon beredvillighet. Det är inget land som har gett uttryck för att man är beredd att göra detta. Just nu står den frågan alltså och stampar.

Anf. 38 TOMAS TOBÉ (M):

Herr talman! Tack, statsministern, för åtterrapporten! Det konstaterades i rådet att framsteg har gjorts när det gäller den inre säkerheten i EU. Detta är i grunden positivt. Men det diskuterades också hur vi ska kunna stärka det yttre gränsskyddet. Det är en fråga som berör migrationsområdet, men den handlar i grunden också om EU:s säkerhet.

Vi vet att det är en rapport på väg från kommissionen som riktar förödande kritik mot Sverige och vårt gränsskydd. Rapporten har ännu inte publicerats, vilket är viktigt att påpeka, men justitie- och inrikesministern har bekräftat att innehållet kan ha viss bäring på vad som kommer.

Med anledning av det ställer jag mig lite undrande. Om Sverige anklagas för att bryta mot Schengenregelverket, hur är det då ställt med vår trovärdighet i de viktiga pågående diskussionerna om att säkerställa att EU får ett bättre yttre gränsskydd på plats? Det gäller i synnerhet Medelhavet.

Min fråga till statsministern är alltså: Hur står det till med den svenska trovärdigheten i diskussionerna om gränsskydd på rådet?

Anf. 39 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Detta var inget som diskuterades på Europeiska rådet. Precis som Tomas Tobé säger är rapporten inte officiell ännu. Där finns dock kritik mot Sveriges yttre gränsskydd, och detta måste åtgärdas. Myndigheterna har sedan tidigare fått i uppdrag att förbättra det yttre gränsskyddet, och nu får vi följa upp det och se vad som behöver göras ytterligare.

Jag vill inte som Tomas Tobé spekulera i att vi har brutit mot Schengenregelverket. Brister finns uppenbarligen, men vi får avvakta rapporten för att se exakt hur dessa ser ut.

Det som ska göras för att vi ska upprätthålla vår del av det yttre gränsskyddet ska göras. Även om Sverige just nu har en övergångsregering avser jag som statsminister att göra det som ska göras för att landet ska kunna styras. Men vi kan också behöva ha en diskussion i riksdagen om åtgärder som kan behöva vidtas – om det ligger utanför övergångsregeringens mandat.

Anf. 40 TOMAS TOBÉ (M):

Herr talman! Jag tackar statsministern för svaret. Jag förstår att rapporten inte diskuteras, men det jag frågade om var Sveriges trovärdighet.

Jag välkomnar att statsministern öppnar för att vi kan behöva ha en diskussion vad gäller det svenska gränsskyddet.

En fråga som ändå bör ha diskuterats på rådet är kommissionens förslag om en Frontexstyrka. Jag vet att det är relativt tidigt, men det är ingen hemlighet att detta skyndas på från kommissionen för att få detta på plats.

Herr talman! Kopplat till den fråga jag ställde tidigare: Ser statsministern framför sig att vi i framtiden kommer att behöva Frontexpersonal på plats i Sverige för att kunna klara av vårt gränsskydd?

Anf. 41 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Inte heller Sveriges trovärdighet diskuterades på Europeiska rådet.

Vad gäller en Frontexstyrka ser vi gärna vad den kan ge för ytterligare möjligheter. Det måste dock tydliggöras vilket mandat en sådan ska ha och var besluten tas i förhållande till medlemsstaterna. Det är precis detta vi vill ha utrett. Jag menar att huvudansvaret för gränsen är respektive lands. Men vi behöver säkert samarbeta, och vi kan behöva ytterligare verktyg.

Vi är positiva men tar inte ställning till om det ska vara 10 000. Vi måste dock se över vilket mandat en sådan styrka ska ha och hur mycket den ska kosta och ställa det i förhållande till det vi ska göra själva. Även med Frontex har vi själva vår uppgift och vår läxa kvar att göra.

Anf. 42 JOHAN HULTBERG (M):

Herr talman! Jag tackar statsministern för åiterrapporten.

Jag ska återvända till klimatfrågan. Klimatöverenskommelsen i Paris var ett historiskt genombrott i de internationella klimatförhandlingarna. Världens länder enades då om att driva en ambitiös klimatpolitik med sikte på att begränsa temperaturökningen till max två grader, allra helst en och en halv grad.

Tidigare i oktober kom IPCC med sin rapport om vad 1,5-gradersmålet innebär. Den som tänker att det inte spelar någon roll om det är en och en halv grad eller två grader borde lägga lite tid på att läsa rapporten, som är glasklar med att det är stor skillnad. Kan vi begränsa uppvärmningen till en och en halv grad kan hundramiljontals människor färre drabbas av klimatförändringarnas negativa konsekvenser, till exempel värmeböljor, ökad fattigdom och vattenbrist.

IPCC är också tydliga med att möjligheten att klara 1,5-gradersmålet är på väg att rinna oss ur händerna. Därför är klimattoppmötet i Polen,

COP 24, oerhört centralt och viktigt för att fylla Parisavtalets vackra ram med innehåll. USA har ju backat från sitt ansvar och det ledarskap som man visade i klimatförhandlingarna i Paris. Detta tomrum behöver fyllas, och jag tycker att EU ska fylla det.

Herr talman! Hur bedömer statsministern att EU kommer att kunna fylla detta tomrum? Kommer EU att vara kapabelt att agera som brobyggare mellan i- och u-länder? Kommer EU att lyckas ena sig kring en stark position? Det är ju stora skillnader mellan ambitiösa länder som Sverige, Tyskland och Danmark och de så kallade Visegradländerna, som inte har samma ambitiösa framtoning.

Anf. 43 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Jag bedömer att EU kan vara en drivande kraft och ligga i täten. Det är dock ingen hemlighet att man inom EU har olika ambitionsnivå. Den slutsatstext som EU har antagit har dock givetvis diskuterats mellan länder som ligger längre fram och länder som har lägre nationella ambitioner, så någonstans finns ändå en samsyn. Exakt hur detta kommer att ta sig uttryck i arbetet i Katowice kan jag inte uttala mig om, men min bedömning är att det finns en samsyn.

Vad gäller brobygge mellan i- och u-länder: Både Sverige som enskild nation och EU, i diskussionerna om Parisavtalet, har gjort precis detta för att se hur u-länder kan utveckla sina ekonomier på ett sätt som inte ökar utsläppen utan successivt minskar dem.

Jag kan inte garantera något, men jag tror att vi har goda möjligheter att vara en pådrivande kraft. Sverige driver definitivt på för att EU måste ta ledarrollen.

Anf. 44 JOHAN HULTBERG (M):

Herr talman! Jag tackar statsministern för det tämligen positiva svaret. Jag tror att EU behöver vara en stark röst i Polen under förhandlingarna och även därefter. Det krävs verkligen ett ledarskap här, och då måste vi lägga tid och kraft på att ena EU-familjen för att EU ska kunna tala med en stark och tydlig röst i förhandlingarna.

Herr talman! Låt mig rikta lite uppmärksamhet på en fråga som vi inte har diskuterat än, nämligen Italiens budget. Vad jag har förstått uppmärksammades detta såväl i korridorsnacket som på det eurotoppmöte som statssekreterare Dahlgren var på i statsministerns ställe. Italien har EU:s näst högsta statsskuld, 130 procent av bnp, och nu har man lagt fram en budget som strider mot stabilitets- och tillväxtpakten.

Hur tycker statsministern att EU ska svara på detta flagranta exempel på en politik som äventyrar inte bara Italiens utan också EU:s ekonomiska stabilitet?

Anf. 45 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Det vore något förmätet av en svensk statsminister att tala om hur EU ska svara på Italiens budget. En diskussion pågår inom eurogruppen, och vi hör att det finns lite olika uppfattningar. I går såg jag en redogörelse för två länder som har legat ganska lika, Portugal och Italien, där Portugal är på väg i en helt annan riktning än Italien och snart har balans i budgeten.

Nej, med all respekt överlåter jag nog till eurogruppen att göra denna bedömning.

Anf. 46 MATTIAS KARLSSON i Luleå (M):

Herr talman! Jag vill börja med att tacka statsministern för återrapporten från Europeiska rådets möte.

Jag noterade att Europeiska rådet bland annat diskuterade och fördömde den fientliga cyberattacken mot Organisationen för förbud mot kemiska vapen i Haag. Denna attack är bara en i raden av attacker som har genomförts de senaste åren mot en rad länder. Nu pekar många länder ut personer inom den ryska underrättelsetjänsten som ansvariga för dessa attacker.

Jag vill fråga statsministern om det pågår något arbete för att få till en samlad och gemensam sanktionsmekanism kopplad till dessa attacker, så att dessa gärningsmän inte kan fortsätta med en känsla av straffrihet och utan konsekvenser.

Anf. 47 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! EU har antagit en reglering, eller vad jag ska kalla det, som tar sikte på just attacker av detta slag och som gör att man kan koppla på sanktioner mot enskilda som har finansierat, utvecklat eller genomfört dem. Detaljerna kan jag inte, men det är viktigt att vi har denna typ av sanktioner, inte minst för att ta tag i sådant som hände i Haag.

Det är därför hela säkerhetsområdet är så viktigt. Det är olika: Vi har den typen av attacker, men vi har också hybridattacker och terrorism som måste hanteras samt ekonomisk brottslighet och organiserad brottslighet. Hela säkerhetsområdet är otroligt viktigt, och då måste man lägga till de verktyg som behövs för att ta sig an det. Just vad gäller kemiska vapen är det meningen att det ska finnas en sanktionsregim.

Anf. 48 MATTIAS KARLSSON i Luleå (M):

Herr talman! Jag vill tacka statsministern för svaret.

Det är viktigt att Ryssland och personer och stater som ägnar sig åt skadlig normbrytande cyberaktivitet är medvetna om Sveriges och EU:s fortsatta orubbliga beslutsamhet att hindra, störa och avskräcka sådant beteende. Det är viktigt att Sverige driver på i denna fråga.

Återrapporteringen var härmed avslutad.

§ 2 Justering av protokoll

Protokollet för den 2 oktober justerades.

§ 3 Anmälan om ersättare för gruppledare för partigrupp

Talmannen meddelade att Liberalernas partigrupp anmält *Tina Acke-toft* som ersättare för gruppledare för partigrupp.

Prot. 2018/19:10
23 oktober

Återrapportering från
Europeiska rådets
möte

§ 4 Anmälan om subsidiaritetsprövningar

Talmannen anmälde att utdrag ur följande protokoll i ärenden om subsidiaritetsprövning av EU-förslag hade kommit in:
prot. 2018/19:3 för tisdagen den 16 oktober från konstitutionsutskottet och
prot. 2018/19:2 för torsdagen den 18 oktober från försvarsutskottet.

§ 5 Anmälan om faktapromemorior

Talmannen anmälde att följande faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:
2018/19:FPM8 Meddelande om effektivisering av beslutsfattandet inom EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik *COM(2018) 647* till utrikesutskottet
2018/19:FPM10 Förordning om en europeisk gräns- och kustbevakning *COM(2018) 631* till justitieutskottet
2018/19:FPM11 Förordning om europeiskt kompetenscentrum för cybersäkerhet och nätverket av nationella samordningscentrum *COM(2018) 630* till försvarsutskottet

§ 6 Anmälan om granskningsrapport

Talmannen anmälde att följande granskningsrapport hade kommit in från Riksrevisionen och överlämnats till miljö- och jordbruksutskottet:
RiR 2018:26 Landsbygdsprogrammet 2014–2020 – utformning och genomförande

§ 7 Ärenden för bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Finansutskottets betänkande
2018/19:FiU7 Skyldighet för vissa offentliga funktionärer att anmäla innehav av finansiella instrument

Justitieutskottets betänkande
2018/19:JuU2 Rättelse i lagen om ändring i rättegångsbalken

Socialförsäkringsutskottets betänkanden
2018/19:SfU5 Anpassning av utlänningsdatalagen till EU:s dataskyddsförordning
2018/19:SfU6 Riksrevisionens rapport om fastställande av föräldrapening för egenföretagare
2018/19:SfU7 Regelförenklingar inom ekonomisk familjepolitik
2018/19:SfU8 Fortsatt utbetalning av garantipension inom EES och Schweiz

§ 8 Ärende för hänvisning till utskott

Prot. 2018/19:10
23 oktober

Följande dokument hänvisades till utskott:

EU-dokument

COM(2018) 633 till socialförsäkringsutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 12 december*.

§ 9 Bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Proposition

2018/19:9 Ytterligare ändringar vad gäller automatiskt utbyte av upplysningar om finansiella konton och några andra skattefrågor

EU-dokument

COM(2018) 283 Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén Vägen mot automatiserad rörlighet – en EU-strategi för framtidens rörlighet

§ 10 Kammaren åtskildes kl. 14.14.

Sammanträdet leddes av talmannen.

Vid protokollet

INGVAR MATTSON

/Olof Pilo

Innehållsförteckning

§ 1 Återrapportering från Europeiska rådets möte	1
Anf. 1 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	1
Anf. 2 JONAS SJÖSTEDT (V).....	3
Anf. 3 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	3
Anf. 4 JONAS SJÖSTEDT (V).....	3
Anf. 5 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	4
Anf. 6 KARIN ENSTRÖM (M).....	4
Anf. 7 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	4
Anf. 8 KARIN ENSTRÖM (M).....	5
Anf. 9 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	5
Anf. 10 LUDVIG ASPLING (SD).....	6
Anf. 11 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	6
Anf. 12 LUDVIG ASPLING (SD).....	7
Anf. 13 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	7
Anf. 14 ÅSA WESTLUND (S).....	7
Anf. 15 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	8
Anf. 16 ÅSA WESTLUND (S).....	8
Anf. 17 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	9
Anf. 18 ESKIL ERLANDSSON (C).....	9
Anf. 19 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	9
Anf. 20 ESKIL ERLANDSSON (C).....	10
Anf. 21 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	10
Anf. 22 ROBERT HALEF (KD).....	10
Anf. 23 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	11
Anf. 24 ROBERT HALEF (KD).....	11
Anf. 25 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	11
Anf. 26 TINA ACKETOFT (L)	12
Anf. 27 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	12
Anf. 28 TINA ACKETOFT (L)	13
Anf. 29 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	13
Anf. 30 AMANDA PALMSTIERNA (MP)	13
Anf. 31 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	14
Anf. 32 AMANDA PALMSTIERNA (MP)	14
Anf. 33 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	14
Anf. 34 CHRISTIAN CARLSSON (KD)	15
Anf. 35 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	15
Anf. 36 CHRISTIAN CARLSSON (KD)	15
Anf. 37 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	16
Anf. 38 TOMAS TOBÉ (M).....	16
Anf. 39 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	16
Anf. 40 TOMAS TOBÉ (M).....	17
Anf. 41 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	17
Anf. 42 JOHAN HULTBERG (M).....	17
Anf. 43 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	18
Anf. 44 JOHAN HULTBERG (M).....	18
Anf. 45 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	18
Anf. 46 MATTIAS KARLSSON i Luleå (M).....	19
Anf. 47 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	19

Anf. 48 MATTIAS KARLSSON i Luleå (M).....	19	Prot. 2018/19:10
§ 2 Justering av protokoll.....	19	23 oktober
§ 3 Anmälan om ersättare för gruppleddare för partigrupp	19	-----
§ 4 Anmälan om subsidiaritetsprövningar	20	
§ 5 Anmälan om faktapromemorior	20	
§ 6 Anmälan om granskningsrapport	20	
§ 7 Ärenden för bordläggning.....	20	
§ 8 Ärende för hänvisning till utskott	21	
§ 9 Bordläggning.....	21	
§ 10 Kammaren åtskildes kl. 14.14.....	21	